

2c GLAS NARODA
 POŠTI NARAV.
 OBITAJTE, KAR VAS

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

NEW YORK WAR FUND
 NATIONAL
 FOR OUR OWN - FOR OUR ALLIES
 Tel: CHelsea 3-1242

No. 224 — Štev. 224 — VOLUME LII. — LETNIK LII. NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 16, 1944 — ČETRTEK, 16. NOVEMBRA, 1944

POSLEDNJI BOJI za METZ Trdnjava pred Budimpešto padla Hitler je zblaznel

Ameriška tretja armada generala Pattona je včeraj zavzela zopet tri trdnjave pred Metzom, je obšla krvavi Ft. Driant in s treh strani pritiska na močno trdnjavo in je na enem kraju od mesta oddaljena asmo še eno miljo. — Obroč okoli Metza se vedno bolj zožuje in odprtina za umik je dolga samo še šest milj in jo ameriška artilerija popolnoma obvladuje.

Fort Driant in Fort Jeanne d'Arc, dve izmed devetih trdnjav, ki obkrožajo Metz, sta bili nevtralizirani, ko je ameriška 95. divizija zavzela manjši trdnjavi Hubert in Jussy ter se priborila v predmestje od zapada. Zavzeta je bila tudi z naskokom trdnjava Fort Ellange, 14 milj severno od Metza in nekoliko južno od Thionville in nemška posadka je bila ali pobita ali pa vjeta. Topovi v Driantu, ki so včeraj ves dan grmeli, ko so Amerikanci pričeli ob trdnjavi prodirati proti severu, so proti večerni utihnil. Nemci so najbrže zapustili močnega poldrugo miljo dolgo zgradbo ob zapadnem bregu Mozele, kakor so tudi prej zapustili trdnjavi L'Yser in L'Atsne.

Nemci so izvedli več protinapadov proti tretji armadi od Koepigsmachera pa do gozda pri Chateau Salins, da zadržijo prodiranje armade generala Pattona in zavlečejo čimdalje popolno okoljenje Metza. Navzile tem protinapadom, ki so bili močnejši kot vsi ostali, odkar se je pred enim tednom pričela ofenziva, je infanterija s tanki napredovala po mokri zemlji ter je poglala Nemce iz osmih trgov in vasi.

Južno in severno od ameriške tretje armade zavezniške armade napredujejo. Angleška druga armada je napredovala južno od Noorden kanala, zapadno od Venla na Holandskem, je prodrla kake štiri milje po močvirnatih pokrajini, ne da bi zadela na kak poseben sovražni odpor ali pa močno utrjene postojanke.

Na fronti ameriške sedme armade je bilo prodiranje južno od Parroy gozda nekoliko vstavljeno, nižje proti jugu pa v predelu vzhodno od Baocara je armada dobro napredovala čez hribe in ozke doline ter se približala Schirmeck prelazu čez Vogeze.

Francoska prva armada generala Pattona je včeraj zavzela zopet tri trdnjave pred Metzom, je obšla krvavi Ft. Driant in s treh strani pritiska na močno trdnjavo in je na enem kraju od mesta oddaljena asmo še eno miljo. — Obroč okoli Metza se vedno bolj zožuje in odprtina za umik je dolga samo še šest milj in jo ameriška artilerija popolnoma obvladuje.

Nemški vojaki v Italiji so nezadovoljni
 Zavezniški glavni stan naznanja, da je iz nekga nemškega zajetega povelja razvidno, da so pri 362. nemški infanterijski diviziji zadnji mesec obravnave vojaškega sodišča poskočile od 25 na 150 slučajev.

Povelje, ki ga je podpisal general Greiner, naroča častnikom, da naj vojakom naznanijo, da je bila odredjena smrtna kazen za dezertacijo, plenjenje, bojažljivost in poskodovanje samega sebe.

Osmo armada je prekorčila reko Montone dve miljji severozapadno od Florija ob cesti v Bologno.

nerala Jean de Lattre de Tassigny je včeraj pričela napadati na 25 milj dolgi fronti na obeh straneh reke Doubs v bližini Belforta ter je napredovala do pet milj.

Francija zapolnila Renaultovo premoženje
 Francoski kabinet je včeraj odredil, da je zaplenjeno vse premoženje Louisa Renaulta, lastnika največje tovarne za automobile v Evropi.

Renault je umrl 24. oktobra, ko je bil pod obdolžbo, da je sodeloval s sovražnikom, ker so njegove tovarne izdelovale tanke in drugo vojno orožje za Nemce.

Z njegovo smrtjo je bilo vstavljeno sodnijsko postopanje proti njemu in najbrže ne bo uvedeno nikako postopanje proti njegovi družini. Kabinet je zadevo rešil s tem, da je odredil zaplenbo vseh Renaultovih tovarn in drugih podjetij.

Vsled zaplenbe pa bo treba premeniti več prejšnjih francoskih postav in bodo proti kabinetni odredbi od strani Renaultove družine najbrže dvignje tožbe.

VPRAŠANJE KRALJA V JUGOSLAVIJI

London, 11. novembra (ONA) — Danes se je tukaj razširila vest prihajajoča iz zanesljivih krogov, da so v Jugoslaviji že zdaj na potu priprave za plebiscit, ki naj odloča o bodočnosti monarhije v tej deželi čim bo osvobojena.

Glasilni sezname so sestavljeni v vsakem osvobojenem kraju in bodo služili najprej za občinske volitve. Jugoslovanski krogi upajo, da bodo glasovali v teh volitvah tudi volilci tržaškega okraja.

Splošno prevladuje mnenje, da velja skrajšati kolikor le mogoče prehodno periodo, ki bo neposredno sledila osvoboditvi. Ako bi prišlo do tega, da bi se negotovost glede bodočega režima v deželi dolgo vlekla, bi to utegnilo škodovati načrtom za rekonstrukcijo, katere že zdaj pripravljata vlada v Londonu in antifasistični narodni svet v domovini.

Tukajšnji opazovalci so prepričani, da bo tem več izgledov za to, da postane Jugoslavija

Stalin povabil de Gaulle-a

Po seji francoskega kabineta je bilo naznanjeno, da bo šel predsednik francoske začasne vlade general Charles de Gaulle v kratkem v Moskvo na povabilo maršala Stalina. Spremljal ga bo vnanji minister Georges Bidault. General de Gaulle je Stalinovo povabilo prejel dopoldne, takoj nato pa je na kabinetni seji sporočil, da je prejel povabilo in po seji je brzojavno sporočil v Moskvo, da je povabilo sprejel.

Malo dni prej, predno je prejel Stalinovo povabilo, je general de Gaulle nameraval povabiti Stalina v Pariz, kakor je povabil Winston Churchill, ki je že bil v Parizu, in predsednika Roosevelta.

Predsednik Roosevelt se je de Gaulleu zahvalil za povabilo in mu je sporočil, da mu bo čimprej naznanil, kdaj bo mo-

federativna republika, čim bolj neposredno bo glasovanje sledilo osvoboditvi.

Včeraj se je zbrala tukaj jugoslovanska kolonija v proslavo osvoboditve Beograda, na kateri je govoril dr. Drago Marušić za ministr. predsednika vlade v izgnanstvu. V tem svojem govoru je izjavil, da bo ljudstvo Jugoslavije samo odločalo o vseh notranjih vprašanjih na popolnoma svobodni in demokratičen način.

“V svojih strašnih preizkušnjah v teku vojne je narod Jugoslavije dosegel tako veliko politično zrelost, da ne bo nikdar več dovolil tujemu vplivu, da bi sejal v njegove vrste — kot v prejšnjih časih — sovražstvo in razprtije.”

gel priti v Pariz.

Diplomatski krogi sedaj ugibljejo, ako se ne bodo mogoče v Moskvi sestali vsi voditelji petih velesil, to so: predsednik Roosevelt, Winston Churchill, general de Gaulle, generalissimo Čankajšek in Stalin.

Na konferenci v Moskvi bodo razpravljali o tem, katere dele Nemčije bo po vojni zasedla kaka armada in o Balkanu.

Stalin je od Anglije in Zdr. držav zahteval, da je Francija vključena v posvetovalni komisiji velesil glede Nemčije.

Na ta sestanek diplomatski krogi polagajo zelo veliko važnost, kajti znano je, da je pred dnevi Stalin označil Japonsko kot napadalko. Te pripombe ni izgovoril slučajno, temveč namenoma, zato bodo na konferenci v Moskvi najbrže tudi razpravljali o tem, da

Rusi so se tudi približali na razdaljo devetih milj Hatvanu, ki je važno železniško križišče 22 milj severovzhodno od Budimpešte.

Nemški radio je včeraj sporočil, da Budimpešta ne bo nikdar razglašena za odprto mesto, temveč jo bodo branili ravno tako srdito, kot Aachen na zapadni fronti. Poročila iz Moskve pa pravijo, da so se na mnogih krajih umaknili, da obvarujejo svoje čete, rdeča armada pa je osvobodila nad 50 mest, trgov in vasi, kar je več kot katerikoli dan v zadnjem tednu.

Padec silno močne trdnjave Jaszberenyja, katero je druga ukrajinska armada maršala Malinovskega naskokovala tri dni, pomeni za Ruso veliko zmago v prodiranju proti Budimpešti. Malinovskijeva armada je včeraj napredovala na celi 100 milj dolgi fronti med Tiso in Tiszaszederkenyjem, 17 milj jugovzhodno od Miškoleca.

Okoli Miškoleca so tanki, infanterija in kozaki napredovali ob Budimpešta-Miškolec cesti šest milj od kraja, do katerega so prejšnji dan dospeli in so zavzeli Harsany, 9 milj južno od Miškoleca in 77 milj severovzhodno od Budimpešte.

Rusko vrhovno opoveljstvo je

včeraj potrdilo, da so jugoslovanske in bolgarske čete zavzele važno križišče železnice in cest, Skoplje. Rimski radio je tudi naznanil, da je okoli 500 angleških aeroplanov v zadnjih 48 urah partizanom maršala Tita pripeljalo 600 ton raznih potrebščin, ki jih bodo partizani porabili, da zadrže deset nemških divizij, ki se iz Grške umikajo skozi Jugoslavijo.

Angleški bombniki so bombardirali železniške proge v Sarajevu, da preprečijo Nemcem umik iz Jugoslavije.

Maršal Tito je sporočil, da je albanska narodna osvobodilna armada osvobodila Elbasan, zadnje nemško močno postojanko v Albaniji.

Rusko polnočno poročilo naznanja, da je rdeča armada v Letski zavzela važne postojanke zapadno od Jelgave, 21 milj jugozapadno od Rige. Poročila s fronte naznanjajo, da so Rusi zopet pričeli z zelo močnimi napadi v Vzhod. Prusiji. Poročila pravijo, da se zemlja vsled razstrelb tresse, nebo gori in velikanski ropot pomeni, da rdeča armada koraka naprej, da razobesi svojo zastavo nad Berlinom.

Nemci poročajo, da rdeča armada v Letski prodira proti pristanišču Libavi.

ALBANIJA IN NJENO RAZMERJE Z JUGOSLAVIJO

London, 10. novembra (ONA) — Zog, albanski kralj je zaprosil od angleške vlade dovoljenje, da bi se vrnil nazaj v Albanijo. Malo verjetno je, da bi mu vlada dovolila, kajti razmere v Albaniji so se zelo spremenile.

Albanska osvobodilna fronta je postala tako močna, da bo brez dvoma obdržala vajeti v rokah tudi po odhodu Nemcev. V o d j a albanske osvobodilne fronte je Enver Hoxa, nekdanji profesor na srednji šoli v Koritzi — albansko izdanje jugoslovanskega maršala Tita a. Zavezniški častniki, ki so bili v njegovem glavnem stanu, govorijo o njegovih vojaških zmoglostih in o njegovi spretnosti v administrativnih poslih.

Ta provizorična narodno-osvobodilna vlada ima program, ki zahteva demokratične pravice za ljudstvo in nacionalizacijo tujih koncesij za petrolej, za železne, kromove in bakrene rudokope, in za monopole na uvoz bencina, tobaka in ribolovne pravice.

Rusija napove Japonski vojno. Stalin je prišel do prepričanja, da bo Japonska vedno nevarna Rusiji, ako v sedanji vojni ni pošteno tepena in razorožena tako, da se ne bo mogla nikdar več oborožiti in pričeti s kako vojno.

V Beli hiši nikdo ne omenja, ako predsednik namerava kaj knaha odpotovati, toda po predsednikovem obnašanju in delovanju je mogoče na to sklepati. Predsednik ima stalne konference s svojimi tajniki, načelniki raznih vojnih uradov in s kongresnimi voditelji. Vse to kaže, da se pripravlja na odhod v Pariz, ali pa mogoče celo v Moskvo.

Angleška uradna časninarska služba pravi, da so uradni krogi v Londonu prepričani, da je Hitler ali bolan ali blazen in da je mesto njega Heinrich Himmler postal pravi voditelj (firer) Nemčije.

Diplomatski poročevalec Fr. King v svojem poročilu pravi, da ni nikakega izgleda, da bi se Nemčija podala, ko je Himmler prevzel vojaško in civilno oblast v Nemčiji. Angleški uradni krogi, ki natančno proučujejo vsa poročila, ki pridejo iz Nemčije, so prepričani, da se bodo Nemci borili navzile temu, da bodo njihova mesta porušena.

Kot poroča King, je Hitler odložil, bodisi pristovoljno ali drugače, večino svojih poslov in jih je prepustil Himmlerju. Hitler je najbrže pod zdravniško oskrbo. Vsled bombnega atentata 20. julija so bili Hitlerjevi živci tako pretreseni, da je postal silno nervozen in razburjen, da je zblaznel. Ko se je blizu njega razpočila bomba, je bilo njegovo uho poskodovano in so bile pokvarjene glasilke.

Druga poročila naznanjajo, da se je Hitlerju napravil tur in da je na njegovem vratu operiral dr. Carl Otto von Eicken. Hitlerju je vrst nagajal že od leta 1939 in Hitler se je bal, da ima raka.

Moskovski radio navaja poročilo iz Stockholma, ki pravi, da je Hitlerja zadela kap na desno stran.

Nekatera poročila tudi zatrjujejo, da se je feldmaršalu Hermannu Goeringu omračil um, ker so zavezniški bombniki porušili tovarne za aeroplanov. Kot znano, je Hitler leta 1939 imenoval Goeringa za svojega naslednika, za slučaj, da bi se njemu kaj pripetilo. Hitlerjev razglas 9. novembra pa ni prebral Goering kot njegov nadomestnik in naslednik, temveč ga je prebral Himmler, ki je sedaj najvišji gospodar Nemčije.

Londonski list Daily Sketch poroča, da so Himmler, Goebels in vnanji minister Joachim von Ribbentrop sestavili

triumvirat, ki bo posloval, ne da bi bil o tem obveščen nemški narod ali pa vnanji svet.

Nemški konvoj uničen

Angleški škadron šestih bojnih ladij je v nedeljo zasledil nemški konvoj in je v kratki bitki potopil 10 od 11 parnikov.

Konvoj je bil na potu proti severu in zasačile sta ga dve angleški križarki in štiri razšilec južno od Egersunda. — Nemški parniki so se naglo obrnili proti obali, da bi bili pod varstvom obrežnih baterij. Bojne ladje so jim sledile navzile obrežnemu artilerijskemu ognju. Bojne ladje so pričele silno obstreljevati obrežne baterije, ki so tudi kmalu utihle. Devet nemških parnikov je bilo potopljenih, eden je zavozil na obrežje, samo eden pa je pobežnil v neč.

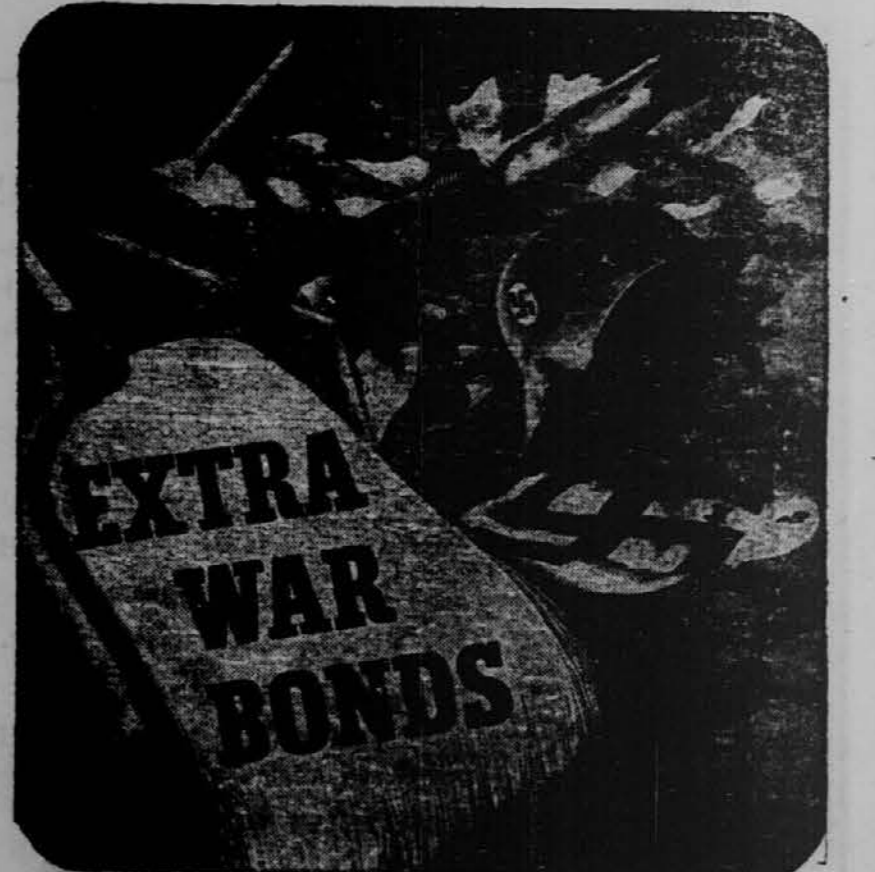
VOJNA BO ŠE DOLGA

Ministrski predsednik Winston Churchill se je vrnil z obiska vojnih front v Franciji in je v poslanski zbornici rekel, da se bo treba še silno in dolgo bojevati, predno bo Nemčija premagana.

Ta izjava je bila v odgovor na zahtevo poslanca Jamesa Duncana, ki je zahteval, da naj bodo vojaki, ki so prekorčili svoje 40. leto, odpuščeni iz armade. Na to zahtevo je Winston Churchill rekel: — “Ti skrajno hudi boji se bodo nadaljevali teden za tednom in bodo trajali še precej časa.”

NASLOV PREMENJEN

Urad United Committee of South Slavic Americans se je preselil iz 1010 Park Ave., na 465 LEXINGTON AVENUE, NEW YORK 17, N. Y.

Nasa dolžnost je, da podpiramo osvobodilne armade s tem, da kupimo Vojne Bonde do naše skrajne zmoglosti.

GLAS NARODA

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation) Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st YEAR

Glas Naroda is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays. Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUZENJE DRZAVE IN KANADO: \$7.-; ZA POL LETA \$3.50; ZA CETRT LETA \$2.-.

Glas Naroda imajo vsaki dan izvzemli sobot, nedelj in praznikov.

GLAS NARODA, 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1243

Trpljenje ljudstva v Jugoslaviji

Združeni odbor južno-slovenskih Amerikancev je prejel od ministra g. Save Kosanovića sledečo brzojavko o stanju v Jugoslaviji.

Od Jugoslovanskega Rdečega Križa sem dobil pismo sledeče vsebine namenjeno vaši organizaciji:

V imenu ljudstva Jugoslavije in Jugoslovanskega Rdečega križa apeliramo na Vas za pomoč, ki nam je tujno potrebna.

V teški borbi je naš narod pretrpel milijon žrtev. Še vedno se vodijo krvave bitke. Narod daje vse več in več žrtev za končno zmago nad fašizmom. Odločno in trdno stoji naš narod ob svojih zaveznikih, sli naši ranjeni junaki se vedno izejijo v primitivnih partizanskih bolnicah, nezadostno oblečeni in lačni, brez zdravilnih zalog in brez zadostnega števila zdravnikov. Pomoč dana naši Narodno Osvobodilni vojski je dragocena, ali ne zadostuje našim velikim potrebam.

Sovražnik, ko prodira z močnimi silami iz Bolgarije, Albanije in Grčije proti severu se mora boriti z našimi enotami na vsakem koraku. V svojem besu ruši še zadnje hiše in polja, ko so še ostala nerazdejana po neštevilnih fašističnih napadih. Ta bes razdraženih fašističnih vojakov, borečih se brez moralne odgovornosti, je bes ranjene zveri, ko se odraža v masovnem ubijanju žena in otrok in izziva še večje odpornost in borbenost našega junaškega naroda.

Naše vasi in mesta so razdejana, polja naše lepe domovine uničena, živina poklana. Naš narod, ki je vedno brez straha gledal smrti v oči se ni nikdar obotavljal dati svojih posestev in življenj za končno zmago nad fašizmom. To ljudstvo je sedaj izčrpano in bolno in v veliki nujni za najbitnejše življenjske potrebe. Na deset tisočev otrok golih in lačnih v razvalinah njihovih bivših domov brez starišev pričakuje prihajajočo zimo. Brigadi se za te otroke je naša najvažnejša dolžnost. Oni so jamstvo bodočnosti naše domovine. Naša prva dolžnost je, da jim pripravimo sigurno zavetja in bolnice, da jih preskrbimo z obleko in obuvanjem ter vitaminsko hrano.

Vaše pismo dr. Smodlaku, ministru zunanjih del Jugoslovanske vlade, pokazuje vaš globoki interes za usodo vaših bratov v Jugoslaviji in vašo željo, da bi jim pomagali. Prišel je skrajni čas, da se ta pomoč da, ker vsako nadaljnje odlašanje bi povzročilo nesrečo. Mi moramo izkoristiti vsako priliko, kako bi preskrbeli naš narod z vsem kar mu rabi čim prej mogoče, da bi rešili njih življenja.

Mi apeliramo na vas, da ukrenete vse, kar morete v svrhu zainteresiranja Amerikanskega Rdečega križa za težko usodo narodov Jugoslavije. Prosimo Vas, da najdete najboljši način za prenos v našo deželo zalog in denarja zbrane za jugoslovanski narod v Ameriki. Eventualno moglo bi se pošiljati na opolnomočeni Urad Jugoslovanskega Rdečega Križa v Bari, Italija.

Naš narod se popolnoma zanaša na vašo pomoč, čuti najtesnejšo zvezo z vami, vstvarjeno z veliko ljubeznijo za našo domovino Jugoslavijo.

JARA RIBNIKAR, tajnik Dr. VOJISLAV KEČMANOVIČ, predsed. Podpredsednik: J. KARAMATJEVIČ Proto Presviter Dr. SREČKO ŠILOVIČ Dr. DRAGO MARUŠIČ

Pomoč Jugoslaviji

Coraopolis, Pa. — Cenjeni: Odzvali smo se tudi v tej okolici pozivu za zbiranje obleke. To bi bilo morano biti poročano že pred par tedni, toda se je iz gotovega vzroka zavleklo, za kar prosim oprosteno. Nabrano blago smo oddali na bližnji Imperial, odkoder so skupno nabrano blago odpeljali v Slovenski Dom v Pittsburgh. Tam je glavno zbirališče za Pittsburgh in okolico. Nameravali so nabrati dovolj obleke za napolnitev enega železniškega voza. Upajmo, da jim je to uspelo. Poleg obleke smo pobirali tudi denarne prispevke. Nabrano vsoto \$95 smo odposlali na urad United Committee of South Slavic Americans, v New York. Darovali so sledeči: po \$10: Mr. in Mrs. Anton Kebe, st. Po \$5: Frances Kebe, Mr. in Mrs. Anton Kebe, ml., Mr. in Mrs. Luka Miklavčič, Mr. in Mrs. Frank Perpar, Mr. in Mrs. Frank Pangeršič, Mr. in Mrs. Matt Pangeršič, Mr. in Mrs. John Pangeršič, Mary Pregel, Mr. in Mrs. Emil Pašk, Venc. Palčić, Mr. in Mrs. Louis Vidmar. Po \$3: Mr. in Mrs. Joseph Jaki, Mr. in Mrs. John Rozman, Mr. in Mrs. Mike Ušeničnik. Po \$2: r. in Mrs. Fr. Bogataj, Mr. in Mrs. Anton Stefančič, Mr. in Mrs. Matthew Ušeničnik, Mr. in Mrs. Frank Vidmar, Mr. in Mrs. Frank Matt Vidmar. Po \$1: Mrs. Pagon, Louis Drobiž, Andy Broda

Hvala vsem! Nabiralki ste bili: Mary Pangeršič in Frances Kebe. Mary je pobirala tudi obleko po hišah in jo zapeljala na Imperial, Frances pa je darovala zelo mnogo obleke. Toraj njuna še posebna hvala.

Po poročilih nameravajo s prvo ladjo odposlati raznih predmetov vrednosti pol milijona dolarjev. To je navidez dokaj velika vsota, toda dejansko je vprično potrebe to zelo malo. Samo nekoliko računov. Jugoslavija je štela pred vojno, brez Primorske in slo-

venskega dela Koroske, 16 milijonov prebivalcev. Mnogo izmed teh ne bo čakalo odrešenja in zelo malo se jih rodi za nadomestitev. Vendar upajmo, da bo preostalo kakih 12 milijonov prebivalstva. Vzemimo za primer obutev. Najmanj polovico teh, to je 6 milijonov, bo potrebovalo najmanj po en par čevljev, katerih si ne bodo mogli nabaviti iz lastnih sredstev. Rocimo, da stane vsak par \$2 — kar je seveda zelo malo — vidimo, da bi bilo treba pomoči samo za čevlje 12 milijonov dolarjev. Mnogi so ponosili, kar so imeli obleke, do skrajnosti. Naj vsak sam preračuna, koliko stane, da se človek obleče od nog do glave, in potem to pomnoži z milijonom takih potrebnežev. To je pa samo mali odstotek potreb. Na tisoče domov in gospodarskih poslopij je požganih. Istotako je poljedelsko orodje, vozila, itd., v slabem stanju, ker, kar ni tuje oropal, se je obrabilo. Zanj mora biti tudi zelo izčrpana, ker radi pomanjkanja živine ji ni bilo mogoče zadostno gnojiti in, kadar se zemlja izčrpa, vzamejo leta predno jo zopet pripravijo v rodovitno zemljo. Poleg vsega tega je ljudstvo radi dolgotrajnega trpljenja in pomanjkanja telesno in duševno izčrpano. Nekaj pomoči bo sicer že prišlo iz raznih virov, toda ne v zadostni meri. Treba bi bilo sto milijonskih vsot za uspešno pomoč. Ker teh ne bo, bo tam še leta dovolj primanjkanja in trpljenja. Torej bomo morali pomagati še in še. Na to naj tudi pomislimo vsi oni, ki nameravamo pomagati svojim, kadar bo to mogoče. Marsikdo bo moral izdatno povsati vsoto, katero je prvotno v ta namen določil. Pomagati moramo pa tudi onim, ki nimajo nikogar, na katerega bi se mogli obrniti za pomoč, pa so mogoče več žrtvovali ter doprinesli k osvoboditvi in časti dežele, kot naši bližnji soročniki.

TRIDESETLETNICA "SLOVANA"

Slovensko pevsko društvo "Slovan" praznuje tridesetletnico v nedeljo 19. novembra 1944, v Slovenskem domu, Začetek ob 3:30 popoldne.

Iz vabil, ki so bila razpečana, je razvidno, da se mesto vstopnine prejema prostovoljni prispevki, ki so namenjeni v pomoč naši rojstni domovini. Izročeni bodo Južno-slovenskemu odboru, ki ima pravico od vlade Združenih držav pobirati in nalogo dostaviti nabrano blago in zdravniške potrebe, ki se bodo kupile z nabranim denarjem, bratom v stari domovini.

Društvo Slovan je bilo v preteklosti in je tudi sedaj narodno pevsko kulturno društvo in v tem smislu tudi deluje. Dokaz, da je na praviem potu mu je podpora rojakov z obiskom na njegovih prireditvah.

Prireditve in nastopi so vedno v narodnem duhu tako v petju in igranju, kakor tudi pri kinetskih plesih v narodnih nošah ob priliki Martinovanja itd.

Nastopi Slovana niso omejeni samo na našo slovensko nasebino. Ob potrebi predstavljati slovensko narodnost pred ameriško javnostjo je bil Slovan vedno med prvimi, ki je storil svojo narodno dolžnost tako v petju ali domačih plesih v narodnih nošah.

Pred leti slišalo se je Slovanovo petje tudi na radio. V arhivu imamo več sto pisem iz vseh delov Združenih dr-

VEZ, KI VEŽE

V teh vrsticah, te bom poprosil. Da se spomniš odkod prihajaš — Kje in kdo, te je pod sreem nosil. Kje noga tvoja, prvič je stopala. Na potok mrzel, kjer mati — Je prve obleke prala. Kjer prve si drobtine trosil — Od mal'ce, ki ti jo je mati dala.

Na pogorja misli, modre sive — Krone holmov, temno zelene — Na duh prijeten, domače njive; Kamnja, plevela oproščene. Na nebo čisto in solnčni blesk; Na oblake črne in strele tresk.

Na hruško, ki dala ti je, zlati sad, Na jablano, bogato, preobloženo — In črešnjo, z rudečim okrašenom, Ko hodil si tam — deček miad.

Na vso srečo in vse težave; Če bile so umetne ali prave; Na vse dobro — in vse hudo; Srečne solnčne, vse nedelje, Zimske dni, vse snežno bele.

Upri pogled v sliko krasno, Da oko duše, je pogleda jasno — In dozna, da je res, potreba taka.

Da odzvati mora se oseba vsaka, Ko pride glas, ki prosi zanje, Ki nikdo, ni pozabil nanje; Daj — in ne odreci jim pomoč!

(L. Musič.)

Star naročnik umrl

Beacon, Ia. — Tukaj Vam pošljem \$5 v pomoč za Slovenijo, za naše brate in sestre. Vam naznanim, da je umrl čas 50-letni naročnik Ignac Masel, rojen v Zagorju ob Savi. Star je bil 78 let. Bolehal je 4 leta za nadutost. Spadal je k društvu št. 136, Albina, Ia. Umrl je 21. oktobra, 1944. Naj v miru počiva! Mrs. Mary Masel.

Še en dan pa bi bil dolžan!

Saranac Lake, N. Y. — Tukaj prilagam ček za \$7 kot obnovo naročnino na list Gl. N. Rad bi vsaj enkrat na leto dal v list kak dopis iz našega skrajnega severa, pa vidim, da skoraj nimate dovolj prostora za take dopise, ki niso dovolj važni.

Le toliko omenim, da letošnje leto smo imeli najlepše polletje, kar jih jaz v 20 letih pomnim, tako dobro tudi v businessu.

Ali je Vam kaj znano kedar bo pošta v stari kraj odprta? (Bo oznanjeno v listu. Uredn.) Takrat pa bo prošnja in pošiljanj! Sprejmite najlepši pozdrav. Joseph Rostan.

Balkanski begunci se bodo kmalu vrnili na domove

Herbert Lehman, ravnatelj UNRRA je rekel, da bo za 50,000 beguncev iz balkanskih dežel, za katere skrbi UNRRA na Blížnjem iztoku, preskrbljeno, da se bodo mogli vrniti na svoje domove, kadar bodo osvobojeni.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podralilo, ta savnatako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebe. Da si rojaki zasigurajo redno dopokiljanje lista, lahko grede upravništvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s stem prihranite upravništvu nepotrebne stroške?

RAZGLEDNİK

PROSLAVA ŠTIRINAJSTIH MATER V MOSKVI

Koncem oktobra vršila se je v Moskvi velika slavnost v proslavo odlikovanja prvih 14-tih "heroičnih mater" v Rusiji. Statost odlikovanih mater je od 39 do 62 let in odlikovane so bile. — ker je vsaka izmed njih postala mati najmanj desetih otrok.

Moskovsko časopisje je tem povodom objavilo članek, v katerih povdarja dejstvo, da se večina teh otrok — dečki in deklice — bori proti nacim zajedno z redno rusko vojsko, ali so pa drugače zaposleni v prid sedanje vojne, da se tako čim prej doseže popolna zmagaz združenih narodov.

Ko je vrhovni sovjet javnosti naznanil novost o imenovanem odlikovanju mater, je vse časopisje objavilo vvodnike, v katerih proslavlja vse ruske o-bitelji, posebno pa še matere. Takih člankov je bilo v preteklosti le malo objavljenih, ker rodbine je bilo vedno smatrati kot zasebne zadeve.

Naistarejša med odlikovanimi materami je bila Marja Maksimovna Rizjakova, ki je

stara 62 let, dočim je njene-mu možu že 75 let. Rizjakovi imajo 11 otrok, in osem (šest sinov in dve hčeri), jih služi v ruski vojski. Dvoje teh otrok se je vdeležilo obrambe mesta Leningrada, dočim je bil jeden zaposlen pri obrambi Stalingrada ter Sevastopola, dočim je tretji baš sedaj na Norveškem z četami, ki so vkorakale v to odeželo. Rizjakova obitelj stanuje v Tuli, in stara Marja Maksimova, z ponosom kaže obiskovalcem veliko sliko svoje rodbine, kakoršna je bila leta 1940. Dva izmed njenih sinov sta vojsaka zdravnik, dve hčerkni sta vojni bolničarki, jeden izmed njenih sinov je pridejan živinozdravniškemu oddeku, in eden je mehanik.

ZAMENJAVA VOJNIH BONDŌV

Finančni zavodi javljajo, da so naši državljani, ki so lastniki vojni bondov, tekom oktobra zamenjali za gotovino več teh bondov, kakor tekom katerega koli mesca od pričetka vojne nadalje. — kar pomenja dokaj žalostno sliko z oziroma na naš splošni partizitem.

Glasom poročil ravnokar objavljenih po zakladniškem uradu, so naši lastniki vojni bondov, samo do 19. oktobra vnovčili teh bondov za skupno svoto \$244,700,000, dočim so jih tekom imenovanih dni, kupili za \$14,500,000, tako da so jih prodali v primeru kar 77 odstotkov. To tudi pomenja, da je državni zakladniški urad dobil tekom oktobra nekoliko manj nego \$70,000,000 denarja iz teh virov.

Prodaja vojnih hranilnih

znamk je ravno tako žalostna, kajti v oktobru so jih prodali le za skupno svoto v znesku \$14,500,000, dočim so ljudje prodali, oziroma zamenali za gotov denar, v skupnem znesku — \$10,400,000. — Toda te znamke so le malenkostna "zadeva", in ljudje jih sploh niso imeli v velikih količinah.

Iz zgoraj navedenega poročila je toraj razvidno, da so odrasli ljudje in otroci kar prestopano zamenjevali na tisoče teh znamk za gotovino, katero so potrebovali delom v potrebne in deloma tudi nepotrebne svrhe.

Advertisement for SKLEPNIH MISICAH (PAIN-EXPELLER) featuring a picture of a medicine bottle and text: DOBITE PAIN-EXPELLER Od leta 1867... Zanesljiv liniment za družino

NAŠ FOTOGRAF

Advertisement for a photography studio: The Home of Beautiful Photography 57-18 Myrtle Avenue, Brooklyn 27, N. Y. Tel. HEgeman 3-6046

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

Cena \$2 Lično v platnu vezana. 13 poglavij — 413 strani KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY 216 W. 18th Street New York 11

Advertisement for SWOBODA SE BLIŽA - NAROD POTREBUJE POMOČI! (Freedom is closer - the people need help!) with details about the War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent, 665 Seneca Avenue, New York, N.Y.

Dopisni list... Dopolni se nam vedno dobrodošli...

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopolni se nam vedno dobrodošli... Dopolni se nam vedno dobrodošli...

NAŠE AKTIVNOSTI V NEW YORKU

V moj dopis z dne 9. novembra se je urinila mala pomota in sicer: ime darovalca \$10 je Anton Krieh - ne pa kot je tiskarski Skrat zvil, Krek, - oprostite.

Slovan se je vedno odzval pri prireditvah drugih, če ne ofiojtelno, pa kot udeleženci. In so vedno radi zapeli neglede, kje so. In zdi se mi, da se je Slovan vedno zavedal dejstva, ki nam ne more izpota: in to dejstvo je, da smo tu in zmiraj nas je manj. Naši otroci so po večini rojeni tukaj in ljubijo to zemljo, kot smo ljubili mi našo, v kateri smo bili rojeni. Tudi mi smo zvesti in jih razumemo, kajti to je njih dolžnost. Med temi otroci pa so tudi taki, ki so vzeli naše poleg tega tudi na še domače slovenske aktivnosti, posebno v krajih, kjer je mogoče zbiranje in občevanje v našem jeziku.

Kot se je videlo, se je Slovan tega zavedal, češ, malo imamo časa, krog se manjša med nami, čemu greniti vse samim sebi; vez, ki nas veže, mora postati močnejša ne pa

razpadati, kot puhlo drevo. Mi vemo kje smo, vemo kaj nas čaka; čemu naj bi ne poskusili biti med seboj pravi bratje in dobiti izmed nas samih toliko nžitka, kolikor ga moremo. In v tem smislu mislim, da nam je Slovan pel, skozi trideset let. Torej, ko se gre za dve dobri stvari, ne pozabimo druge nedelje in napolnimo dvorano do zadnjega kotička. Sinoči sem pa bil na prireditvi sv. Jožefa in sem prvič v življenju dobil dobiček in sicer drugi dobiček, na veselici. Na Bingo sem enkrat nabral precej dobitkov, a na veselici je bil to prvi - eno steklenico "Calvert", precej dobra kapljica. Bilo jih je precej tam, toda šlo bi jih pa notri lahko še malo več. In kot veste, gre polovico prebitka za reveže v starem kraju. Jaz sem se dobro polovico časa klatil po Domžalah in na farmo smo jo malo stopili. Potem smo tudi anjrkali in sem hodil zraven Mesarkovega Janeza, ko je premetaval policijske po Šiški, da me je kar mrz tresel. Janez je vse še enkrat preživel; to je bilo seveda vse v duhu. Naše meso, kri in kosti so stale ob bari, v domu.

Tazine, kot smo najrajši klicali Franka, je bil tudi tam in s Frankom smo pa stopili na polje - politično seveda - tako da nam je večer precej hitro minil.

Proti koncu sva jo z Jacobom Cerarjem stopila na drugi konec, kjer mi je dal pojasnilo, kako je kaj pomožna akcija anpredovala zadnji teden. Darovali so sledeči: Fr. Musich \$20, Joseph Bahor \$15, Frank Zihner \$10, Mr. in Mrs. Ignac Zajc \$10, Mary Dekler \$10, Fannie Hrašar \$10, Mike Pirnat na je izročil sledeče prispevke: Mr. in Mrs. Cvetkovich \$10, Mr. in Mrs. Zaletel \$10, Mrs. Ferencsek \$5, Mr. in Mrs. Rappnik \$5 - in Jacob je prejel od Frank Perc \$5 - skupaj \$110.

Podružnica SANS št. 63 kreditirala slovenski pomožni akciji v Brooklynu \$140. Naša naselbina dala do sedaj: \$1,937.85. Darovalci SANSa št. 63, ki

SLOVENSKO PEVSKO DRUŠTVO "SLOVAN", BROOKLYN, NEW YORK

Prva vrsta: Ivan Ručigaj, tajnik, Anton Svet, Mihael Pirnat, predsednik; Ignac Hude, pevovodja, Ignac Zajc, blagajnik, Frank Padar; druga vrsta: Louis Pelich, John Maček, Frank Starina, Thomas Bertok, Anton Kosirnik, Frank Vojta, Anton Poš; tretja vrsta: Viktor Kobilca, zapisnikar Frank Giovanelli, Ludvik Mutz, Lovrene Giovanelli, Jac. Cerar.

so poslali denar skozi SANS in ga kreditirali naši naselbini, so sledeči: Slov. Del. Podp. Društvo \$100; Miss Maroin E. Moule \$10; Mrs. Anthony Čretnik \$15; Mrs. Ana Berlan \$5; Mrs. Barta Grum \$5; Miss Fannie Stupica \$5.

Odposlanega blaga iz Brooklyna v glavno skladišče na 161 Perry Street, New York, pa je 5,002 funtov. Toda vsa stvar je prišla šele v pravem tek. Mr. Meitzen je dostavil iz newyorške podružnice zopet 251 funtov; nadalje je Mike Pirnat pripeljal iz Connecticuta 236 funtov; Jerry Corel iz Plainfielda 181 funtov, in iz South Norwalka je prišlo 266 funtov. Mr. Max Robich in Mr. Frank Paulich sta pripeljala v nedeljo na dom Peshelnoh tudi precej obleke. Vidite, tako gre naša stvar naprej; in zvame truda, mnogo truda, nobeden izmed nas ne pričakuje plačila v nobeni obliki; in ko bi ga, bi vsa stvar zgubila vrednost, ker ljudstvo tam trpi in mi jim lahko veliko pomagamo.

Dejansko najbolj zaslužijo hvalo tisti, ki delajo v skladišču in tisti, ki dovažajo skupaj - vsi so kot čebelice, a britko je, ker so ravno tisti skoraj najbolj spregledani. Pa upa se, da vsak razume, da so težave in te težave se dajo premostiti le z dobro voljo in v nepremagljivem hotenju po dobri stvari, ki izhaja iz tega našega dela.

Kar jaz tu pišem, ali drugi od tovarišev, o vsem tem, kaj malo šteje v primeri z hvaležnostjo onih ljudi, ki so ubiti v duhu in bodo nekoga dne spoznali, da imajo prijatelje v onih sinovih in hčerah, ki so odšli od doma, povečini z izposojenim denarjem in bore malo prtljago, da na drugem bregu širnega morja poskusijo svojo srečo, pred četrtn in v gotovih slučajih pol stoletjem.

Kaj ne da, precej kredita gre ljudem izven mesta v newyorški okolici. Kraji kot Connecticut, Plainfield, So. Norwalk, Willsiston, Park, St. Albans in drugim po oddaljenih krajih, ker se potrdujejo in zbere obleko in potem obveste naše aktivne ljudi, da odpeljejo v skladišče. Ti ljudje si ne ustanove odborov, ker v mdo-

gih slučajih jih je premalo in potem pa se zgovore med seboj, ter vsak svoje pripravijo in obveste naše v skladišču na 665 Seneca Ave., Ridgewood, kjer je v oknu tabela z napisom "Bundles for Yugoslavia".

Ko so pobirali drugi, smo vedno dali: za Ruso, Grke, Poljake, Anglijo in druge in, po pravici Vam povem, da ni treba nikomur zarudeti, če vpraša pri sosedu za pomoč našim ljudem. Danes jih ves svet pozna ne po umetni reklamni, pač pa po njih pravični borbi za posten svet.

Nekateri doneso ali pripeljejo sami, tudi iz oddaljenih krajev. Mnogo je naših ljudi v osamljenih krajih - eden dva ali trije, toda si mislijo - kaj bo moje, saj ni veliko in ne vem kam dati. Dragi moji, saj so naslovi po časopisih - pošljite na najbližjega in, če ne drugače, pa po pošti; par centov ni tak tovor. Vsaka dobra obleka, ki bi se v takem slučaju obesala po omarah, bo nekoga zadovoljila na oni strani....

In še nekaj: mnogo ljudi me je vprašalo, kaj je razlika med SANSom in to akcijo? Razlika je ta, da če pošljete na SANSa in omenite, da je za politično akcijo, bo tisti denar ostal v rokah SANSa in ga bodo porabili za politično delovanje; in če pa pošljete na SANS in omenite, da naj gre tisti denar za pomoč v starem kraju, bo pa SANS tisti denar izročil v WRFASSD, prav tako, kot bi ga sami tja poslali. Ker, kar je denarja nabranega v pomožno svrhu, mora iti za pomožne svrhe do zadnjega centa.

Prihodnja seja pomožnega odbora bo v petek zvečer, 17. novembra, v Slov. domu.

Pripomba: v slučaju, da se kje pripeti kakšna pomota kar se tiče imen ali vsote, bo vse popravljeno; včasih tiskarski skrat igra čudne trike, in to ni omejeno samo na naš ampak pri vseh listih ali drugih tiskovinah. Človeško oko je le človeško, torej podvrženo pomotam!

Za pomožni odbor: Ignac Musich.

RESOLUCIJA

sprejeta na seji postojanke št. 34 JPO-SS 5. novembra 1944 v Slovenskem Narodnem Domu, Detroit, Mich.

Takojšnja materialna pomoč Sloveniji, ki ni bila le okupirana in oropana vsega za človeški obstanek potrebnega, nego tudi raztrgana na kose in podeljena nemški, laški in madžarski kruniški oblasti, je neobhodno potrebna. Slovencev mučeni, pobiti, gnani in suženjska dela, goli in bosni v gestapovske in fašistične mučilnice, kjer so vsled vremenskih elementov in zlobe umirali, preživeli, pa ostali pohabljeni in bolni, njih bivališča požgana in porušena, potrebujejo naše takojšnje pomoči.

Ker je glavni odbor JPO-SS na svoji seji dne 19. oktobra 1944 v Chicagi, prošnje Združenega odbora za sodelovanje z War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent (licenca št. 583), da bi pomagala s skladišču JPO-SS napolniti prvo ladjo za hitro pomoč najpotrebnejšim v Jugoslaviji zavrgel, čeravno Združeni odbor garantira, da bo pomoč iz sklada JPO-SS podeljena samo najpotrebnejšim Slovincem!

Ker glavni odbor JPO-SS ni videl silne važnosti skupnega delovanja in silne potrebe hitre pomoči Sloveniji in Jugoslaviji, po kateri so Slovenci raztreseni in v skrajni bedi ter zavlačuje pomoč in slepi

BOŽIČNE POŠILJATVE

Da poštni uradniki in uslužbenci tik pred božičnimi prazniki ne bodo imeli preveč dela, tako, da ga ne bi mogli zmagovati, poštni uradi opozarjajo občinstvo, da božična voščila in darila pošljejo čimprej. Ravno tako naj tudi pri naslovu označijo pošto zono, kar je uveljavljeno v večjih mestih.

V armado je bilo poklicanih nad 40,000 poštnih uslužbencev, vsled česar na vsaki pošti primanjkuje večjih ljudi. V decembru bodo tudi železnice silno obložene z različnimi pošiljatkami, zato naj se prične s pošiljanjem božičnih voščil in daril takoj v novembru in naj bo vse oddano na pošti saj do 1. decembra.

ZELO VAŽNA SEJA

Chicago, Ill. - Prihodnja seja podružnice št. 8 JPO-SS in SANS st. 60 se bo vršila v ponedeljek, 20. novembra, točno ob 8. zvečer, pri Tomažinu, 1902 W. Cermak Rd. Zelo važno je, da se te seje udeleži vsak zasopnik in vsaka zastopnica, ker moramo končno vse potrebno ukreniti glede prireditve v korist Ameriškemu Rdečemu Križu, ki se bo vršila v nedeljo, 26. novembra, v slov. šolski dvorani, na Cermak Rd. in Wolcott Avenue. Zatorej udeležite se brez izjeme vsi.

Ob enem opozarjam vse rojake in rojakinje v Chicagu in okolici na zgorej imenovano prireditve. Ako omenjam, da bo ves čisti prebiek izročeno Ameriškemu Rdečemu Križu, potem ni potreba nobene druge reklame. Kaj je Rdeči Križ in kaj so njegove zasluge, vsakdo zna. Toda vseeno mi nolja veš ne da mira, da bi ne omenil, da bo program tako lep, da bo vsakemu žal, kdor se ne bo udeležil. Poleg slovenskih zborov in naših domačih pevcev, bodo nastopi mladine od Reene Urban Dancing Studio, Mrs. Kranz Singing Studio in Smith's Dancing & Aerobating Studio, kar bo nekaj novega za naš oder. Zatorej se danes se odločite in pridite v slov. šolski dvorano sv. Štefana v nedeljo, 26. novembra, ob pol treh popoldne. Vstopnina samo 50 centov z davkom vred. Za program pazite slov. časopise drugi teden.

Ob enem opozarjam na prireditve pevskih zborov in sicer v nedeljo 19. novembra zbor "Prečeren" v SNPJ dvorani popoldne in zbor Slov. ženske zveze v soboto zvečer v slov. šolski dvorani sv. Štefana. Oba ta zbora nam gresta vedno na roko, zatorej udeležite se vsi.

Pa še nekaj. V pomoč revnim Jugoslovanom se še vedno pobira obleka in drugi prispevki na 1901 W. Cermak Rd., 1936 W. 26th St., 3019 N. Damen Ave., 516 W. 115th St., Pulman in 9710 Ave. M, So. Chicago. Darujte še uporabno obleko in druge prispevke po Vaši najboljši moči. J. Gottlieb.

45-LETNO PREISKUŠNJO

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

AMERICAN FRATERNAL UNION

ELY, MINNESOTA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznim, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

VABILO na KONCERT

Slovensko Pevsko Društvo "SLOVAN"

OB PRILIKI PRAZNOVANJA 30.-LETNICE 19. novembra, 1944

V SLOVENSKEM DOMU 253 Irving Avenue Brooklyn, N. Y.

NA PROGRAMU: NASTOPI "SLOVAN" V VEČ TOČKAH IN POTEM SKUPAJ S TAMBURAŠKIM ZBOROM

Sodeluje: Miss Ann Kepic, Olga Turkovich in operni pevec Mr. Anton Šubel

MESTO VSTOPNINE PREJEMAJO SE PROSTOVOLJNI PRISPEVKI, KI SO NAMENJENI TRPEČEMU NARODU V STARI DOMOVINI IN JIH BO "SLOVAN" IZROČIL JUGOSLOVANSKEMU POMOŽNEMU ODBORU

Za obilen peset se priporoča "SLOVAN"

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

Zamaknila se ji in vse njene misli so oživele... Pred njene oči so stopila vse ona rajna bitja, o katerih je kdaj slišala, s katerimi so se bavile tolikrat njene misli. Videla je v blestem soju nebeske angele in svetnike, videla zlat prestol, na katerem je sedela Mati božja, čisto tako kakor tam v oltarju. A tedaj je pristopila h Kraljici nebes blede žena, tako žalostna in potrta, kakor bi hotela prositi milosti — njena mamica. Kraljica nebes pa se ji je nesmebnila, stegnula roko proti nji ter je namignila, da naj sede poleg nje...

Deklica je planila po koncu in vzdiknila: "Ali vidite, dedek!"
Dedek pa, ki ni vedel, kako delujejo njeni razgreti možgani in kaj se vrši med njenimi očmi, jo je potegnil k sebi nazaj, rekoč: "Vsedi se, Anica, in lepo pri miru bodi! Saj ni nič!"
"Vsedi se, Anica, in lepo pri miru bodi! Saj ni nič!" Misli je, da je vzrla kje v kakem kotu mater, kajti bil je uverjen, da se bo duh rajnice vračal zaradi otroka. Rad je imel svojo sinaho, a vendar ga je bilo groza ob tej misli in ker je menil, da je groza tudi deklice, jo je tolažil. Ko pa ji je bil rekel: "Saj ni nič," deklica res ni ničesar več videla. Omahnila je nazaj in zopet so se je lotevala trpka čustva in neprijetne misli so ji prihajale...

Prejšnji dan, ko je ležala njena mamica še na mrtvaškem odru in so jo hodili še ljudje kropiti, je bila pristopila k nji žena in ji rekla: "Ti revisče, ti, zdaj boš imelo pa pisano mater!"
"Ni vedela, kaj ji je hotela reči, a zabeležilo jo je. Teh besed se je spomnila zdaj in groza jo je bilo. Dvignila je obrazek proti dedku in mu rekla: "Strah me je!"
Dedek jo je tolažil: "Pred kom naj te bo strah? Pridnega otroka ni treba biti strah! Le pomisli, da si vedno v božjem varstvu in da je zvesti angelček varih poleg tebe!"

"Ali mene je vseeno strah! Dedek, slišite, kaj pa je to: 'pisana mati'?"
Starček se strese pri tem vprašanju nevednega otroka. Sapa mu poide, da jo mora loviti nekaj časa, tako iznenaden in začuden je bil vsled tega vprašanja. Gnilo ga je v srce to vprašanje in milo se mu je storilo: "Ubog otrok!" si je mislil, a na glas je rekel: "Kaj pa ti hodijo take misli na um? Kdo ti je pravil o pisani materi?"
"Polegova teta so rekli, da bom imela zdaj pisano mater, zato bi rada vedela, kaj je to!"
"E pusti to, Anica, in ne meni se za take stvari!" ji prigravljata starček. "Upajva, da ne dobiš pisane matere. In če bi jo tudi dobila, se ti ni treba prav nič bati. Jaz sem tudi še tukaj in jaz bom gledal, da ti nikdar nič hudega ne bo storila!"

Cel dan sta bila skoro Anica in dedek skupaj. Če je šla deklica od časa do časa malo ven, že ni bilo dedku strpeti. A tudi ona se mu je kmalu naveličala zunaj in prihitela je zopet v sobo. Semtertja se je je lotila abotna misel, da je mamica morda kje zunaj in stekla je ven ter pretaknila vse kote. Kar nenadoma se ji je porodila misel in se ji oživilo upanje, toda ko se je prepricala, da so bile njene nade ničeve, se je vrnila potrta zopet k dedku.
Tako sta posedala do večera.

Nastala je bila že tema in začeli so prihajati sosede, prijatelji in znanci, da bi molili rožni venec za rajnico.
Zunaj v veži je glasno govoril nekdo. Stari Mlakar vleče na uho in spozna navzlic šepetanju, ki se je slišalo po sobi, glas svojega sina. Govoril je tako, da bi se bile skozi napol odprta vrata skoro besede kmalu razumele. Žalosti ali vsaj zatajevanja ni bilo zaznati v njegovih besedah. Staremu Mlakarju se je celo zdelo, kakor bi se šalil in semtertja zasmejal.

"S kom govori tako?" Starček je mislil in mislil, s kom bi se tako mudil njegov sin, pa se ni mogel izpametovati. Kar zazveni vesel ženski smeh in stari Mlakar se je spomnil, kdo je. "Ah, Vrtačka!" Kri mu šine v vela lica in nevoljen vzdikne sam zase: "Nesramnica! Da si upa priti!"
Njemu se je zdelo to, da je prestopila zapeljivka njegovega sina prag hiše, v kateri je še vse tako živo spominjalo na ono, ki je zaradi nje toliko pretrpela, ravno tako, kakor če bi bil storil kdo v svetlišču kaj nespodobnega.

Kmalu nato se odpro vrata in v hišo stopi Vrtačka s svojo hčerko, ki je bila kakega dobrega pol leta mlajša od Anice.
Staremu Mlakarju je bilo, kakor bi ga bil kdo preko glave udaril, ko jo je zagledal. Šumelo mu je po ušesih in pri sren se mu je pojavila čudna bol. Spomnil se je tega, kar mu je govorilo malo prej dekletce o pisani materi in če bi bil mogel, vstal bi bil in odšel ven, tako neprijetna vročina mu je izpreatavala život...
"Nesramnica!" je ponavljal sam zase ter se zasukal tako, da je ni mogel videti. Nepopisno zoperno mu je bil njen pogled. Ona pa, akoravno je zapazila vse to in akoravno je vedela, da jo stari Mlakar nikoli ni maral, se mu je približala in ga vprašala s prilizjenim glasom: "No, kako pa se imate vi kaj, oče? Že dolgo vas nisem videla! Pa ste zdravi vsaj? Igledate prav dobro!"

Dopisi

BOŽIČNO DARILO BOREČI JUGOSLAVIJI

Imperial, Pa. — Že spet vas nadlegujem. Tu pri sosedih smo spravile skupaj nekaj denarja. Vas prosim naj se odda kamor je namenjen. Nadalje Vam pošiljam 7 dolarjev za Glas Naroda. Pošljite na naslov Mr. in Mrs. Martin Gorenc.
Svota \$15 je božično darilo bojevnikom v Jugoslaviji, in darovali so sledeči:

Anna Jamnik, Imperial	\$10
Maria Leban, Imperial	\$3
Sofia Kovač, Imperial	\$1
Ana Tome, Imperial	\$1

Skupaj \$15
Pozdravi!
Maria Leban.

DOBILA NOVEGA NAROČNIKA

Barberton, O. — Cenjeno uredništvo: Upam, da ne bo ta moj dopis romal v uredniški koš, ker se bolj težko pripravim pisati. Vsaki rajši čita, kakor piše. Odločila sem se, ker smo z možem v veselju družbi pri naših prijateljih prišli v pogovor in omenili list Glas Naroda in smo vam dobili enoletnega naročnika. — Tukaj vam prilagam money order za \$7. (Hvala vam za naklonjenost. — Uredn.) Upam, da bo novi naročnik vesel vašega lista in z veseljem čital novice, posebno iz stare domovine.
Naj tudi omenim, da imamo tukaj v Barbertonu dosti dobrih mož in žena, ki se zavdajo svoje dolžnosti, da so sinovi in hčere, rojeni od slovenskih mater. Prišli so iz stare domovine v novo domovino Ameriko, kjer nam je boljše ko tam.
Naše pridne ženske zbirajo oblike in denar; pri tem jim pomagajo možje; šivajo in skrbijo, da bo vse v dobrem stanu. Kakor slišim, gre vse povoljno. Toraj pomagajte, kdor ni še.
K zaključku dopisa pozdravljam vse čitatelje tega lista, listu pa mnogo uspeha.
S pozdravom
Mary Pavlovich.

(Naj tukaj omenimo, da je dospel v warehouse Jugoslovanskega Reliefa šestnajst zabojev potrebin, ki so namenjene v pomoč trpečim v stari domovini. Vsa čast Barbertončanom, ki so tako velikosrčno priskočili na pomoč trpečemu narodu. — Uredn.)

IZ CLEVELANDA

Cleveland, O. — Že zopet je naročnina za "Glas Naroda" potekla in, ker bi ne bila rada šteta k zaostankarjem, Vam pošiljam m. o. za \$10.50 za letoletno naročnino za Joseph Gimpelje, in polletno naročnino za Antona Rolih. Glas Naroda se mi najbolj dopade izmed vseh slovenskih listov; prinaša nam novice od vseh delov sveta, kakor tudi iz starega kraja, in, čeprav novice dostikrat niso preveč razveseljive, človek le rad izve kaj se godi po svetu.
Zadnja povest je bila zelo lepa in ena je bila, ako se ne motim leta 1937, ki se ji je reklo "Zavrižena"; to sta dve povesti, da ako bi bilo mogoče jih vezati v knjigo, jaz sem gotova, da bi se lahko predale.
Pozdravljam vse čitatelje in čitateljice.
Mary Gimpelj.

PISMO IZ STAREGA KRAJA

Mr. Frank Knaus iz Shreveport, La., je od svoje žene prejel naslednje pismo:
Čabar, 1 avg. 1944.
Dragi moj mož Frank:
Jaz, Tvoja žena Anica, Te najlepše pozdravljam. Naznanjam Ti, da sem živa in pomalo tudi zdrava. Nahajam se v Županiji pri Matildi.
V Starem kotu nam je vse požgano in uničeno; sem brez vsega; sem naga in bosa. Odpeljana sem bila v internacijo, zdaj sem prišla nazaj, pa nimam čisto ničesar. Prosim Te, kadar Ti bo mogoče, pošli mi obutev, obleko in hrano. O Joškotu ne vem nič, če je živ ali mrtov.
Prosim Te, da mi sporočiš, kako se Ti godi, Ti bom drugičkrat pisala, kaj sem vse prebrala.
Vrniti se moraš v domovino.
Tvoja žena,
Ana Knaus.
Župani, pošta Čabar Jugoslavija.

Jugoslovanski War Fund

Brooklyn, N. Y. — Tu objavljam vsa imena onih, kateri so prispeli za sedanjo kampanjo New York War Fund:
Slov. delavsko podporno dr. \$5. Mr. in Mrs. F. Kosak \$5, Mr. in Mrs. L. Mutz \$5, Mr. in Mrs. B. Derganc \$3, Mr. in Mrs. Habjan \$2, Mr. in Mrs. Giovanelli \$2; po \$1: Mr. in Mrs. M. Pirnat, Mr. in Mrs. F. Cerar, Mr. in Mrs. M. Kosak, Mr. in Mrs. F. Pire, Miss E. Pakiž. Skupaj \$27.
Hvala lepa vsem skupaj! S pozdravom,
Ludvig Mutz.
(Za Slov. Del. podp. društvo, Brooklyn, N. Y.)

DELO DOBE

Šivalke izvežbane na Millinery in na šivanje slammikov. Tedenska plača \$65, ter čas in pol za čezurno delo Dolga sezija. Vprašajte pri:
LAPOFF & SAUL
13 West 36th Street
New York City

NOVA IZDAJA

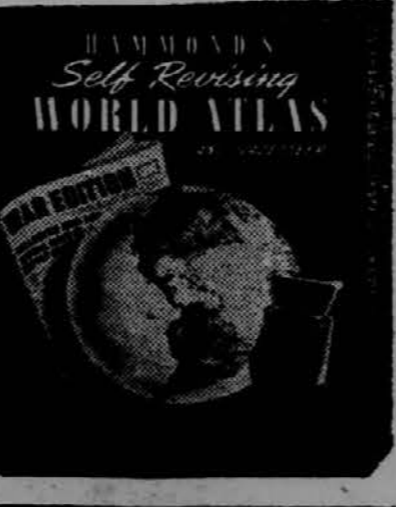
Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "GLAS NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

MOŠKO DELO Help Wanted (Male)

MLADFANT
delati na lahek stroj in se učiti rododelstva v ROTOGRAVURE PRINTING PLANT
Stalno delo — Sedanja in povojna prilika — Ugoden prostor
304 E. 23rd ST. New York City (223-225)

TIN SMITHS AND ROOFERS
Vprašajte:
ABBOT ROOFING AND SHEET METAL WORKS, INC. 546 W. 48th STREET, N. Y. C. (223-225)

SHEET METAL WORKERS AND HELPERS
VISOKA PLAČA STALNO DELO POVOJNO DELO
AADRIAN SHEET METAL WORKS 105 W. 27th ST., blizu 6th Ave. N. Y. C. (223-225)

HIŠNIK DOBRE URE PRIJETNE RAZMERE
Vprašajte: HOUSEKEEPER
KENMORE HOTEL
145 E. 23rd STREET
N. Y. C. (223-225)

MAŠINIST
POSTAVITI STROJE, DELATI IZ NACRTA (blue print) STALNO DELO
Sedanje in povojno delo v ROTOGRAVURE PRINTING PLANT Hospitalization in Group Ins. brezplačno za uslužbenca. — PRINTON CORP.
310 E. 23rd ST., New York City (223-225)

MOŠKE SEIŠČE
DOBRI DELAVSKI POGOJI STALNO DELO POVOJNA PRILIKA
ADVANCE VENTILATING CO. 672 6th AVE., N. Y. C. (223-229)

KROJAČI
STALNO DELO — DOBRA PLAČA
40 UR — PRIJETNE DELAVSKE RAZMERE
KARINSKA
23 EAST 56th Street New York City (222-228)

POLISHERS
IZVEŽBANI NA PLASTIKI STALNO DELO
GEM PLASTIC CO. 186 CHRISTIE ST., N. Y. C. (223-230)

MOLDERS
ISKUŠENI IN VAJENCI — STALNO DELO — DOBRA PLAČA Z NADURNIM DELOM
BAKELITE PLASTIC 116 NASSAU AVE., Brooklyn (223-225)

PLASTIČNI DELAVCI
ISKUŠENI in VAJENCI VSAKOVRSNO FABRIKAČLSKO DELO
CORONET PLASTIC CO. 2nd Floor 425 - 7th AVE., N. Y. C. (223-225)

SPLOŠNI DELAVCI DELAVCI PRI PEČEH
30 ur na teden — 30% na uru. Poldruga plača za nadurno delo 5 DNI NA TEDEN
Menjažbe se delo. — Stalno delo. Počitnice s plačo.
Vprašajte:
S. B. THOMAS, INC.
33-01 Queens Blvd.
L. I. C. (222-228)

POMOČNIKI
ISKUŠENI IMAJO PREDNOST, PA NI POTREBNO VISOKA PLAČA — STALNO DELO
B. & S. BRONZE FOUNDRY, INC. 39-17 — 22nd St., L. I. CITY Blizu Queens Plaza postaje. (222-227)

MAŠINIST
ZA VSAKOVRSNO DELO V STROJNIKI IZVRSTNA POVOJNA BODOČNOST
HALLIWELL, INC. 621 BROADWAY, (blizu Houston St.) New York (222-224)

ŽENSKO DELO Help Wanted (Female)
HIŠNJE IN SNAŽILKE
POLNI ALI DELNI ČAS Vprašajte pri hišniku:
SHELTON HOTEL
525 LEXINGTON AVE New York City (222-228)

MOŠKO DELO Help Wanted (Male)
PORTERJI
Neiskušeni in iskušeni, nočno delo — dobre delavske razmere — stalna dobra plača — povojna bodočnost — prilika za napredovanje. Vprašajte: Foreman's House: A. MEYERS, 315 E. 31st ST., BROOKLYN, N. Y. — Tel. Ingersoll 2-0747 (224-230)

SHEET METAL WORKERS
DOBRA PLAČA — STALNO DELO
PAUL CONTRACTING CO. 123 W. 49th STREET N. Y. C. (224-226)

ŽENSKO DELO Help Wanted (Female)
IZVEŽBANE ŠIVALKE za OTROŠKE KLOBUKE IN ČEPICE
Dobra plača — poldruga plača za nadurno delo — 35 ur na teden.
M. GOTKIN
302 W. 37th ST., N. Y. C. (221-227)

FEMALE FINISHERS
Stalno delo. — Dobra plača. — 40 ur. Prijetne delavske razmere.
KARINSKA
23 EAST 56th ST., New York City (221-227)

CROCHET DELAVKE
IN SPANGLERS NA OBLEKAH
Dobra plača — Stalno delo. Vprašajte pri:
BIJOU EMBROIDERY
270 W. 38th Street N. Y. C. (223-228)

Šivalke
Stroj na eno in dve šivanki
IZVEŽBANE in UČENKE
40 UR NA TEDEN — POLDRUGA NADURNA PLAČA
HITRO NAPREDOVANJE
STAR CANVAS & PAD, INC.
336 E. 28th Street N. Y. C. (223-229)

ŠIVALKE
NA OTROŠKIH OBLEKAH
STALNO DELO DOBRA PLAČA
CALIFORNIA CASUALS
102 FLATBUSH AVE., Brooklyn, N. Y. MA 4-3575 (223-229)

ŠIVALKE
DELO NA PLATNU — Tudi Početniki! Pomoči, dobra začetna plača — nadurno delo! Stalno delo. Prijetne delavske razmere.
WHITE HOUSE LEATHER PROD. INC. 360 Furman St., Brooklyn, N. Y. (Boro Hall okraj) (224-229)

BOLNIŠKE STREŽNICE
SPLOŠNO DELO URE: OD 9. — 6. PROSTA HRANA
Dobre delavske razmere. Vprašajte: MISS HOWARD, 42 W. 74th ST., N. Y. C. (223-225)

SOBARICA — SNAŽILKA
UGODNE URE — PRIJETNE RAZMERE
KENMORE HALL
145 EAST 23rd ST. N. Y. C. (223-225)

STREŽNICA V ŽIVALSKI TRGOVINI
Zanesljiva, močna — Trgovina — Začetnica spremljiva.
GREENS KENNEL SHOP
7906 — 37 AVENUE Brooklyn HA 4-5888 (223-224)

ŽENSKO DELO Help Wanted (Female)
DEKLETA IN ŽENE
brez starostne omejitve — stalno delo — povojna bodočnost — plača neomejena — delo od kosa pogojno — dobre delavske razmere — plačane počitnice — lahko delo.
NATIONAL LICORICE CO. 106 JOHN ST. BROOKLYN (224-230)

SNAŽILKE
ZELO ČISTO URADNO POSLOPJE
PRIJETNE DELAVSKE RAZMERE
Počitnice s plačo.
STALNO — DOBRA POČETNA PLAČA
Belniška Zavarovalnica
UGODNI KRAJ ZA VSE PODZEMSKO ŽELEZNICE
1501 Broadway (BLIZU 43rd ST.) N. Y. C. (223-229)

ŽENE IN DEKLETA OD 19 DO 30 LET
Važno vojno delo — Povojna bodočnost
Kraj sreči mesta, prijetno ozračje. 40 UR NA TEDEN — 60% na URO ZA ZAČETNICE za ueno dobo 4 do 5 tednov. — Ena ura za obed.
Vprašajte:
WHISK LABORATORIES
145 W. 45th St., N. Y. C. (223-229)

ŠIVALKE ZA BLUZE
Stalno delo. Izvrstne razmere; čisti zrak.
BENSEN BLOUSE
8080 18th Avenue, Brooklyn, N. Y. (221-228)

DEKLETA
ZA SPLOŠNO DELO V TOVARNI ZA OBLEKE
Dobra plača — Povojna bodočnost.
SYLVIA DRESS CO. 233 West 26th Street New York City Tel. CH. 4-6960 (223-224)

MOŠKO in ŽENSKO DELO HELP WANTED (Male and Female)
ŠIVAČI IN ŠIVALKE NA OBLEKE
Navadno 37½ ur — nadurno delo čes in pol. — Svetli, čisti in zračni prostori. — POVOJNO DELO. — Če ste DOBER ŠIVAČ, pa prej niste šivali oblek, vas bo kdo naučil.
WINDSOR SPORTSWEAR
38th WEST 21st STREET NEW YORK (221-227)

MOŠKI in ŽENSKO
Izvežbani in neizvežbani DOBRA PLAČA
5 dni na teden — 40 ur; nad 40 ur poldruga plača. Vprašajte pri:
FEDERBUS, 91-7th Ave., New York (221-227)

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:
KNJIGARNI "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.